

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum rationum proposita promovenda, id euidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy-Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 2 évre 6 kor., 4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékekben.

Megnyitó beszéd.

A székesfehérvári Társadalomtudományi Kurzus 1907. évi december 2-iki estélyén mondotta **PROHÁSZKA OTTOKÁR dr.** megvédőpüspök.

Mikor szociológiai estélyeink elsejéj megnyitóm s önöket itt üdvözlöm, két érzés uralkodik rajtam, az öröm és a remény. Az öröm a jelenben való jók élvezése, a remény a jövendő javak birhatására irányítja figyelmünket. A remény világmozgató nagy hatalom, sok kitarthatást, munkát, áldozatot előlegez, hogy ezek kapcsán kielégítthesse a hozzája fűzött érdekeket. Komoly munka, hathatós akarat: ígéret a reményre. Azonban a remény ugy-e sokszor nem sikerül, a sikertelenség magyarázó oka bizonyára a nem elég és hathatos intenzitással keresztül vitt munka a reményllett javakra.

A szabadtanításnál is inkább csak hallgatunk mint tanulunk. A hallgatás is munka, de a tanulás eredményes munka. Vigyük bele az értelem átértő és meggyőző munkáját, ha tanulni akarunk. Tanulás munka nélkül nem létezik. Komoly és eredményes munka indító mozzanata az érdeklődés.

Ernek az érdeklődésnek kell megnyilvánulni a társadalmi estélyeink iránt. Találjunk feszitelen, egyszerű, közvetlen módot arra, hogy az érdeklődés ébren maradjon. Legyenek hozzászólások, sok szóból, mint a hüvelyből a magvat, hámozzuk ki az igazi értéket.

Vannak divatos eszmeáramlatok, divatos tudományok, minden korszak irányésméjében más és más tudomány legz népszerű, divatos. Ma divatos tudomány a szociológia.

A szociológus tudomány a korszakok kulturájának magasságmérője. Megállapíthatjuk, hogy amilyen érteke van a szociológia iránt, olyan magas a kultúrfoka.

Miért divatos ma a szociológia? Mert korunk ráérett, rászorult. A XII.-XIII. század divatos tudománya a theologia volt. Hogy miért? Mindenesetre azért is, mely ráérett, rászorult azokra a nagy ethikai erőkre, a melyek a barbár korszakból való szerencsés kialakulását eredményezték. A modern kornak époly határozottan a szociológia a divatos tudománya, mint a középkornak a theologia, mert a mai korban tapasztalható a legnagyobb foku szociális elváltozás. Végre minden kornak volt szociális elváltozása, a mai kornak azonban szinte katexohén kilépése érezhető. És ez mit jelent? Jelenti, hogy a szociális elváltozás a demokratizálódás irányába halad.

Ma ez a rohamos demokratizálódás a megnövekedett rendi kiváltságok, osztálykülönbségek letörésére irányul. Hogy ez az elváltozás mennyire jut, ki tudná kipontozni.

Minden kornak meg van a maga szociális problémája. Meg volt ez a középkornak, meg van a mai kornak. Az előbbi csak próbálgatás volt a mai kor szociális kilépéséhez.

Mi az a folyton hánytorgatott szociológia?

A szociológia a társadalomról szóló tudomány. Szociológia van Plato „Minta állam“-ában, van a középkori Aquinói szent Tamás „Summa“-jában, itt teljesen más arcúlatot mutat, mint ma. A középkori szociológia apriorisztikus elmélet, azonban csakhamar leszögezi a maga elveit, thesiseket állít fel. A modern szociológia mindezt metaplifikának bélyegzi, bizonyára — és mondjuk csak rá tévesen. Ma a szociológia exakt, pozitív akar lenni. Legalább ez a jellege. A modern szociológia rendszeres, önálló elveken alapuló következetesen kifejlett tudomány jellegét akarja magára öltetni.

A szociológiának mindazokból a tudományokból kell összehordva lennie, a melyek a társadalmat érintik s belevágnak az ember életébe. Van benne jog, vallástudomány, népismer, nyelvészet stb. Önálló elveken felépített társadalomtudomány nincs.

Mi a társadalom? Az emberek egyesülése, hogy közös célokat közös erővel sikeresebben tudjanak elérni. Minden egyesület, mely lényegében egyesülés, célokat szolgál. Az egyesület — ebben mindenféle -forma egyesületet összefoglalok — annál tökéletesebb, minél több szerve van. A modern társadalmak sokszerveűek lesznek. De, hogy a szervek mint részek az egészből ki ne szakadjanak, valami centrális erőre, éltető és mozgató lélekre van szükség, hogy az egységes rend meg ne szakadjon. Az egységesség ne egyformaság legyen, ezt senki sem kívánja.

Az állam is egységesség, a társadalom is. Egymás mellett, egymásban megférnek, egyezkedjenek meg. Az állam ne legyen szemben álló a társadalommal. Értsék meg egymást. Az állam jog, erő, hatalom; a társadalom erkölcsi erőkön álló egység, szóval erkölcs, szabadság.

Az állam is a fejlődés útján áll. Több és több kulturfeladatot ölel fel. A mai állam kultur állam. A régi állam: egészségügyről, nyugdíjról nem gondoskodott, védelemügye szervezetlen. A mai felöleli a közjólétet. Nincs kifogás a felölélés ellen, míg természetes és nélkülözhetlen. De ne fektesse az államba pl. a gyermeknevelést, mert az az anya természetes feladata.

Az állam nem ütheti agyon az individuomat, el nem veheti az individuum jogait. Szóval, ha mindent magába akar temetni, sokat markol, de keveset szorít, ha sok mindenre gondol, kevesről gondoskodik és sokat elhanyagol.

Az egyesülés az állam célja, de rendeltetésé nem az, hogy mindent magába rejtjen, hanem, hogy az egyesületsből előnyöket biztosítson. Az előny a közös erők szerencsés kifejtése, a boldogabb élet. Erre a célra irányozva reformáljuk intézményeinket.

A reform munkájában úgrások, nagy lépések lehetnek, de rohamok nem. Vannak, a kik biznak revolúciókban — arról álmodik a szegény Battyány Ervin gróf is — mi az evolúciót fogadjuk el. A modern tudományhoz közelebb állunk. Nem hi-

szünk a katasztrophákban, hanem az elváltozásban. Intézményeinket nem borítják fel katasztrofák, hanem a fejlődés, elváltozás tökéletesíti őket. A zsoldos hadseregből népmilitia lesz.

Nincsenek rohamok a fejlődésben. Talán a nagy emberek erős keze nagy lendületet ad a fejlődésnek? Dehogy, ők csavarnak egyet rajta csak. A világ sorsát csak két ezer ember igazította volna? A nagy embernek athmosphéra kell, hogy szárnyait kibonthassa. Napoleon nincs francia forradalom nélkül s a francia forradalom nem öda lyúka ki, ha nincs Napoleona.

Társadalom és az ember nem lehet egymás rovására. A társadalom nem ütheti agyon az embert, hisz az ember hajtó ereje és viszont az ember nem negligálhatja a társadalmat. A két egymásra szoruló hatalom egy célt szolgál, a szebb és holdogabb életet.

A katekizmus első kérdése megadja az utírányt: „Istent megismerni, neki szolgálni, üdvözölni.“ Ezt a szociológia így mondja ki: megismerni, ami van, bennök megismerünk minden jót s annak forrását, Istent, szolgáljunk neki, ne csak úgy, hogy térdeljünk s imádkozzunk, hanem hogy összes erőnket aktiváljuk javak szerzésére s azokat arányosan osszuk meg a társadalomban.

Ha építeni akarunk, az alapok erkölcsiek legyenek!

A választás.

Székesfehérvár szab. kir. város lakossága fele részben vasárnap választotta meg azokat a férfiakat, a kiket a törvényhatósági bizottság tagjaiként a maga jogainak képviselésére, a város ügyeinek vezetésére méltóknak tart. Harminc bizottsági tagot választott meg a polgárság. Nagy-részt a régieket s csak egy-kettőt olyat, a kiknek neve eddig nem fordult meg a bizottsági tagok listáján.

Az új bizottsági tagok közül kétségtelven **Lakatos Frigyes dr.** karkaplánnak, a keresztény szocialista mozgalom egyik legtelkesebb férfianak megválasztása keltett legélénkebb feltűnést. Nemcsak a megválasztás volt némileg meglepetés, hanem még inkább az a körülmény, hogy óriási többséggel, jóformán az első helyen tisztelte őt meg a választók serege bizalmával. **Winkler Nándornak**, a Déli Vasut fűtőházi főnökének megválasztása eleve biztosra volt vehető s ezért nem is keltett akkora meglepetést, mint **Lakatos Frigyes dr.** győzelme. Ugyancsak a Tőváros választotta meg a harmadik új embert: **Miklós Géza ev. ref.** Jellekszt, a kinek a megválasztása a beavatottak előtt bizonyos volt. Mindahárom új bizottsági tag kétségtelven a közgyűlések értékes tagja lesz. Mindegyiket, mint kiváló szónokot ismerjük, a kik — mindegyik a maga külön szakában — meg fogja állani a helyét s a város haladásának számottevő munkása lenni.

Mai lapunk 4 oldal.

00000580

A Belváros a régi listát vitte újra keresztül, a mien senki nem is ütközött meg. A Palotavároson Kováts Ferencet, a Felsővárosban Antal Ignácot, Csákkberényi Nagy Istvánt, Töke Andrást és Kálmán Ferencet választották most először. A Vizivárosban nagy lelkesedéssel választották meg Szentzenstein János építőmestert, a kibén agilis, tehetséges tagot nyer a közgyűlés.

A bukások közt kétségkívül a Wertheim Pálé volt a legérdekesebb s legküzdelmesebb. Általános sajnálkozást keltett, hogy Kováts Lajos volt vasuti főellenőr kimaradt a bizottsági tagok közül s a mi annál kellemetlenebb, mert csak egyetlenegy szavazattal maradt el. Szintgy hiányt hagy maga után Laufenaucr Ferenc, a kit azonban csupán hivatalos állása miatt nem bizott meg a polgárság képviselőivel.

Általánosságban pedig elmondhatjuk, hogy a vasárnapi választások a legszebbek közé tartoztak. Az egyetlen disszonáns hangot a Felsővárosban kivéve, mindenütt példás rend, sőt csodálatos nyugalom uralkodott. A korcsmák hangosak voltak ugyan, de az etetés-ítatás ugyszólván teljesen elmaradt már. A jelöltek belátják, hogy a korcsmákban nem dől el se a bizalom kérdése, sem a város érdeke.

Részletes jelentésünk a választásról a következő.

Belváros.

Választási elnök: dr. Saára Gyula. Aelnök: dr. Eisenbarth Károly.

Bizalmi férfiak: Polczer Péter, Juth István, Lindermann Antal, Liszt Ferenc. Jegyző: dr. Kerekes Lajos. (Szavazó helyiség: a Városház nagyterme.)

Beadott 191 szavazó lap (a választók száma 421.)

Megválasztottak: Flits Miklós (146), Kuthy József dr. (144), Löwy Károly dr. (139), id. Pápay Nándor (135), Szommer Mór (120), Ráday Lajos dr. (106) szavazattal.

Szavazatot kaptak: Say Viktor dr. (70), Zalay Mihály (42), Szakolczay Lajos (22), Kovács A. Sándor és Köhler József (2-2), Czapáry László dr., Hübner Károly, Karl István, Pfinn István, Elek Gyula, Kostyelik József, Ditmár

József, Hajós Rezső dr., Gerendai Gyula, Kováts Antal, Szilágyi Jenő, Váradi Károly, Reiszter Ottó, Grünfeld Pál, Löwy Márk dr., Lauschmann Gyula dr. (1-1).

Felsőváros I. ker.

Választási elnök: id. Antal József. Aelnök: id. Almássy József.

Bizalmi férfiak: Kálmán Ferenc, Per. Nagy János, Nemes Ferenc, Vértes Kálmán. Jegyző: Almássy Antal dr.

Beadott 179 szavazó lap (a választók száma 240.)

Választási helyiség: az Öreg-utcai iskola. Megválasztottak: Per. Nagy János 78, Töke András (uj) 78, Kálmán Ferenc (uj) 63 szavazattal.

Szavazatot kaptak: Wertheim Pál (55), Almássy Ferenc tanító (44), Fister József (30), Farkas Mihály (8), Tóth Aladár (7), Almássy József (3), Tamás Vilmos (2), Vértes Kálmán, Nemes Ferenc, Polgár Antal (1-1).

Felsőváros II. ker.

Választási elnök: Knitthoffer János.

Aelnök: Hübner Károly.

Bizalmi férfiak: Fűrész József, Knitthoffer József, Pintér Ferenc, ifj. Töke József. Jegyző: Molnár János.

Választási helyiség: a Zámoly-utcai iskola. Beadott 176 szavazó lap (a választók száma 268.)

Megválasztottak: Berregi György 112, Krisztof Károly 107, Csákkberényi Nagy István 60, Antal Ignác 56 szavazattal.

Szavazatot kaptak: Havranek Antal (52), Kiss Mihály (49), Langmár István (20), Molnár András (2), Pintér János, Szabó János (1-1).

Palotaváros.

Választási elnök: Nagy Ignác.

Aelnök: Boross Sándor.

Bizalmi férfiak: Weszely József, Szabó István, Tessit György, Vida István. Jegyző: Lipcsey Lajos.

Választási helyiség: a Selyem-utcai iskola. Beadott 266 szavazó lap (a választók száma 458).

Megválasztottak: Richter József 176, Hor-

váth Mihály 144, Vásárhelyi Szabó György 132, Kováts Ferenc (uj) 109, Németh János 109 szavazattal.

Szavazatot kaptak: Kiss György (88), Ithos István (67), Vinczay Andor (41), Berveiler János (31), Füzy Márton (25), Raics Demeter (6), ifj. Dilmár József (2), Kováts Ferenc (2), ifj. Csúcs István, Nagelreiter Alajos dr., Szabó József, Kirisits Bódog, Schöber Gyula, Vagner Antal, Keller Sándor, Tiringer Ferenc, Gerő Jakab (1-1).

Tóváros.

Választási elnök: Rauscher Béla.

Aelnökök: id. Almássy Ferenc és Trummer Sándor.

Bizalmi férfiak: Barcza Ignác, Mészáros Imre, Salamon Károly, Zoltán Emil.

Választási helyiség: a református iskola.

Beadott 361 szavazó lap (a választók száma 528).

Megválasztottak: Winkler Nándor (uj) 180, Lakatos Frigyes dr. (uj) 178, Mészáros József 171, Miklós Géza (uj) 157, Hantosi Kiss Mihály (uj) 124, Dörömbözy József (uj) 124 szavazattal.

Szavazatot kaptak: Kováts Alajos 123, Erdőssy Bódog 97, Papp István 87, Varga Mihály 67, Keresztes Károly Jakab 41, Laufenaucr Ferenc 30, Vagyázó Imre 24, Horváth Imre 17, Mészáros István 13, Nagy József 8, Vadász György 3, Gyurkovics Alajos 2, Lakatos Miklós dr., Rónai István, Halász Károly, Bóna József, Machnitzky Gyula, Barsi Ambrus, Röttinger Vilmos, Hölmi Károly, Pálmai János, Szalai János, Hári Lajos 1-1.

Viziváros.

Választási elnök: Knitthoffer Károly.

Aelnökök: Flaskár József és Szalczgruber József.

Bizalmi férfiak: Szigl János, Jungbluth József, Liszits Alajos, dr. Krausz Zsigmond. Jegyző: Námessy János.

Választási helyiség: a Rákóczi-utcai iskola. Beadott 326 szavazó lap (a szavazók száma 535).

Megválasztottak: Pénez Imre 182, Bilkei Ferenc 154, Szentzenstein János 146, Stéger Pé-

Cigánytemetés.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Az öreg Kolompár tegnap még jóízű pöfékeléssel ergette a füstöt piros makrapapájából. Torzonborz szürkés szakála, lecsúszó harcsabajsza alól úgy meredezett elő a kurta sörgyészár végén viritó pápai piros-pipa, mint a buzaasztagon sityegő madárijesztő. Ma pedig kiesett fogai közül a füstlőgő szerszám. Ez annyit tesz más szóval, hogy az öreg Kolompár Mihály beadta a kulcsokat.

Eletének fája olyan terebélyes volt, hogy a familia beárnyékolta a cigánydombot ott a falu végén.

Olyan volt az öreg, mint ősszel a fán felejtett alma: fekete, ráncos lőpörödött; hanem azért a villogó fejszét úgy forgatta a feje fölött, mint a legvakosabb cigánylegény. Mint egy kölyök-ménkü, úgy sujtott le a sudár jegyene derekához.

Ugy látszik még a csontos halálon is kifogott az öreg. A vén kóról sem tudja cinyiszantani az arató szerszáma, az is jobban fogja a gyenge növényt, a nyiló réti virágot. Különben is olyan a sátoros cigány, mint a holló: élél talán még száz esztendeig is. Nem is igen lehet látni nyavalyás cigányt: az mind úgy pusztul el, amint kimult az árnyék világból a vén Kolompár Mihály.

Leütötte a fa szegény öregét. Az a sudár jegyenefa az egyszer megbicsaklotta magát, nem arra dült, amerre az öreg dadé akarta. Estében

éppen arra a torzonborz fejre nehezedett, még a pápai piros-pipát is porrá zúta szegény dadé ugyarai között; hát még a husból és csontból álló koponyát! Maga vágta meg szegény öreg a koporsónak való fát.

A familia neki állott, csak úgy szemmérték után a fa vastagabbik végéből kivájtak egy teknőt, belefeleltették az öreget és készen állott a ravatal. János meg Gyurka, a két legidősebb fiu, vállukra vették a fejszét és behallgattak a faluba.

— Hát hiszen csak nem dugjuk el azs ereget egy gödörbe, mint valami deget!

A Kolompár-familia ott a falu végén nagyon rátartós familia.

— Tuggyuk kirem alássan, mi a móres!

A két bozontos fej, a János meg a Gyurka, a parochia ablakán kandikált be.

— Dicsirtessék a Jézus Kristus, főtisztelendő lelkiatyaságod! Hát csak avigbül gyitink, hogy meghalozott azs ereg. Csokuljuk a szentsigost kezeit a lelkiatyaságának, ha megadná seginynek a végtisztoséget!

— Hát meghalt a szegény öreg Kolompár?

— Meg ám! azst se irt rá mondani hogy jáj! olyan hamar kihaladt seginybül a lélek.

— Hát hirtelen halt meg az öreg?

— Hirtelen bizony, csokuljuk azs áldást ostogató kezeit a lelkiatyaságának. Olyan hirtelen, hogy még azst a faintos piros-pipát sem irt rá kivenni a fogai közül. Hej! azs volt ám egy drágatatos jószág, lelkiatyaságod! Ugy kapta azs ereg attul a nagy irtól, tetsik tudni már, attul a...

— Tudom, Gyurka, tudom. De téjünk rá a dologra, mert különben nem érünk ám a végire!

— Azs azs lelkiatyaságod! Ebbil a Gyurkából ugy gyin ám a só, mint a felhebul azs esső.

— Hány éves volt a szegény boldogull, Gyurka?

— Gyurka megvakarta bozontos fejét, mint-ha onnét akarná kikaparászni a gondolatot. De nem akart sehogy sem onnét előkerülni a szó. Könyökével oldalba lökte a háta mögött álló Jánost, hogy talán annak oldalbordái közül kiszalad valahogyan az okos beszéd.

— No sólj már, te bibás! His neked jobban köll tunnyni, mert te vagy azs eregebb!

— Ne tasigálj, te nagyvas, hogy a devla simogassa meg a hasadat? Már, hogy tunnám én; his mikor in silettem, azs ereg hissett a vesprimi nagy kastilba.

— Nem kell azért mindjárt hajba kapni, János! Majd kinézem én ebből a nagy könyvből, csak azt mondjátok meg, hogy hol született az öreg?

— Hát ott a sátorban, azs alseren, mint affle seginy sátoros cigány; csokulom a kezeit-lábát a főtisztelendő lelkiatyaságának.

— De melyik faluban, Gyurka? Azt kell ám előbb tudnom!

— Bent van azs abba a nagy könyvből, lelkiatyasága; csak nize ki belille!

— Csak menjetek Isten nevében haza, a tőbit majd elvégzem.

— Ugy ugy főtisztelendő lelkiatyasága, csak

hitvallásos iskolák minél több nemzeti — hazafias — viszont az állami iskolák vallásos-erkölcösös tartalommal tejenek meg. Adja Isten!

Ebéd után Megyéspüspökünk vonatra ült, hogy Újpestrre siessen, folytatni apostoli munkáját a Kath. Legényegyletben.

Csak pár perccel távozása után érkezett meg Pestvármegye fő- és alispánjának együttes távirata, melyben „lelkesen üdvözik a vármegye területén apostoli utján Ő Méltóságát, mint kinek léptei nyomán a közoktatásügyre is csak áldás fakad.” Kedves figyelem volt a Minisztérium részéről, hogy éppen erre a napra érkezett le a Miniszter köszönete is Neumayer Ferenc torbágyi plebánoshoz, mint ki szerény jóvedelméből is 500 koronát áldozott az új iskolára!

— **A honvédség köréből.** Gabrielli Béla főhadnagy a szabadkai m. kir. 6-ik honvédelmi lojalegredtől a székesfehérvári m. kir. 17-ik honvédelmi lojalegredhez helyeztetett át. — A védőkötelesség teljesítése után a honvédség kötelékéből kibocsátatnak: *Tibertics* (Csibertics) Imre tartalékos hadnagy és *Dekni* (Declava) Jenő tartalékos gyógyszerügyi járulok a székesfehérvári m. kir. 17-ik honvédelmi lojalegrednél.

— **Vörösmarty születése napja.** Százhet esztendővel ezelőtt született a legnagyobb magyar költő, vármegyének dicsősége Kápolnásnyéken. A Vörösmarty-kör, mint a Vörösmarty-kultusz állandó ébrentartója, régi szokásához híven az idén is megünneplelte a nagy költő születése ünnepét. Szombaton este 6 órakor szépen sikerült felolvasó estélyt rendezett. Széchenyi Viktor gróf, a kör elnöke kedves meleghangú beszédben emlékezett meg a nagy nap jelentőségéről. Utána Schutz Orbán cisztercita tanár tartott igazán szeretettel méltó, gyöngéd hangon felolvasást a virágok szerepéről a költészetben. A terület, a melyről virágait tépte őriási, de a fölölvasó nagyon ügyesen szedte csokorban a világirodalom legkülönbözőbb népeinek költészetéből, a szentírásból, a népregekből, a népdalokból a különféle virágok szerepét. S mikor képezeletünket telerajzolta a természet legkedvesebb alkotásainak képeivel, csomóba fogta az egészet és letette a nagy költő százados emlékének lábaihoz. A mily szép volt a fi jetegetés, ép oly frappáns volt a befejezés s a szimpatikus, egész megjelenésével a virágok közé illő felolvasó megérdemelte azokat a tapsokat, a melyek a meleg szívek felbuzdulása alatt felje hangzottak. A felolvasás után társasvacsera volt, a melyen a kör elnökével Széchenyi Viktor gróffal az élükön közel harmincan vettek részt.

— **Kinevezés.** Dr. Frank Géza, a kassai m. kir. bábaképző orvosát a Szt. György-kórház alorvosává nevezte ki a főispán.

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyénél.** Az árvaházi alap és a tisztviselői nyugdíjalap szükségleteinek fedezetére pótdó ad megzavassás, valamint az újra alakított törvényhatósági bizottság névjegyzékének tudomásul vétele és az időközben beérkezett fontosabb ügyek elintézése céljából a vármegyei törvényhatósági bizottság 1907. évi december hó 9-én d. e. fél 11 órakor a vármegyei székház I. emeleti tereben rendkívüli közgyűlést fog tartani. A tárgysorozat kiemeli a következőket. — A közigazgatási bizottságból 1907. év végén kilépő Csontos Andor, gr. Báró Mandorff Géza, Horváth Gyula, gróf Cziráky Antal és Rösenfeld Henrik helyének választás utján való betöltése. — Kajászószentpéter község képviselői területének Baracsán létesítendő vasuti megállóhely tárgyában hozott határozata. — Nagyvárád város törvényhatósági bizottságának határozata a lövősenyfogadások elintéztása tárgyában.

— **Mentőkurzus.** A tél folyamán hetenkint kétszer mentőkurzus lesz, hogy ezen humanus munkának a társadalom körében minél több nap-számot legyen. Az oktatók Bierbauer Viktor dr. Palánszky Miklós dr., Falvai Jenő dr. és Kárnik József dr. lesznek. Az oktatás szerdán és pénteken, este 8 órakor kezdődik.

— **A tifusz.** Azt hisszük, hogy lapunknak, a Fejérmegyei Naplónak is van benne része, hogy a megyénkben állandóan uralkodó tifuszjárvány megszüntetésére a megyei hatóság is mindent elkövet. Tegnap a megyei közegészségügyi bizottság-ülést tartott a vármegyeházán és elhatározta, hogy a tifuszjárvány megállítására a megyében artézi kutak furását rendelik el. És pedig úgy,

hogy beszereznek egy artézi kuffurót s első sorban a tifusz által sanyargatott községekben, azután pedig megveszérté általánosságban furnának artézi kutakat. Nagyon helyes és mindenesetre csak dicsérni tudjuk érte az illetékes hatóságokat.

— **Hű szolgálja.** A Bicskéhez tartozó Csordakut pusztán vasárnap kedves ünnepély folyt le. Taraffás Béla a kerület főszolgabírája szép beszéd kíséretében adta át Varga István cselédnek azt a dicsérő oklevelet és 100 koronát, mellyel a földművelésügyi minisztérium a derék, hűséges embert megjutalmazta. Varga István már 40 éve szolgálja becsülettel, „régii cseléd” hűséggel a csordakuti uradalmat. Ünnepély után urasága, lovag Keisler Gusztáv vendégelte meg kitüntetett derék cselédjét.

— **Vázsonyi—Lueger.** Gondoljuk, hogy nem esünk a Lueger-imádás gyanújába, ha még egyszer megemlíjük ennek az ideálisan bátor katolikus embernek az egyház ellenségeivel szemben tanúsított nyílt viselkedését és szökimondását.

Az E. írja a következőket:

— **Vázsonyi—Lueger.** A magyar és osztrák főváros közti ég és föld különbséget semmi sem jellemzi jobban, mint e két név, e két csillag, melynek jegyében e két város utazik, Budapest demokratikus diktátora jelenleg Vázsonyi, Bécs vezére Lueger. S hogy minő óriási különbséget jelent e két név, azt felülösen illusztrálja Luegernek egy minapi interpellációra adott válasza.

Winarsky szociáldemokrata városi tanácsos meginterpellálta Wien polgármesterét, hogyan merete az osztrák kath. naggyűlést üdvözölni, azon aktív részt venni sőt a naggyűlés tiszteletére ezer terítékű bankettet adni?

„Ha a városban oly gyűlés nap, melyen a birodalom összes püspökei és katolikus vezetéi jelen vannak, akkor a polgármester — ha csak nem gyáva eb — nem hiányozhatik arról (viharos tetszés). Én nem Winarsky tanácsos nevében üdvözöltem a kath. naggyűlést (élénk derűtséggel), hanem Wien kath. polgárságának nevében. És ezt mindig meg fogom tenni a jövőben is, akár tetszik Winarsky urnak még egyszer sem jutott eszébe engem kérdőre vonni ezért. Csak most talált hibát eljárásomon, mert katolikusok ügyéről van szó! Hát tudja meg, hogy én katolikus vagyok és a város polgárságának is túlnyomó része katolikus. A polgárság nem katolikus része pedig nem veheti rossz néven ha Wien székesfőváros illetendő polgármestere vagyok!” (Viharos tetszés.)

Nevezett lap hozzátesszi: „*Budapest Lueger, hol késsel az éji homályban?*” Mi tovább menve bátran kérdezhetjük: *hol van az a magyar város, melynek egy Lueger van?*

— **Mentők munkája.** November hóban mentőinket a következő alkalmakkor vették igénybe: Betegszállítás 25, segélynyújtás (baleset) 4, vaklármá 1, hullaszállítás 2, mozgásgörög 4. Összesen 37. Feállítás óta (1898 szept. 12.) mentőcsapatunk 3214 esetben működött.

— **Általános népfelkelés.** Ilyen is volt Fehérvárott, még pedig ma. Azonban ne tessék megjedni, hiszen senkinek semmi baja nem esett a révén. Mindössze annyiból áll a dolog, hogy a hajnali órákban csöndes eső permetezett s reggelre tükörfényes jégrejté vonta be az utcákat. A gyerekek *hipp, hipp, hurra!* val fogadták a váratlan meglepetést s olyan csuszkalást, sőt korszolyázást vittek végbe, amit mi öregek bizony irigyeltünk fölük. Különösen az iskola-utcai síma terület egészen patet jégpálya lett, amire akár bátran szabadalmat is lehetne kérni. Az öregek azonban nem osztoztak egészen a gyermekek örömeit. Termetes kofaasszonyok a mennybéli karok segítségével hívása mellett ütogettek a porondra nem kisdud terméket. Elemendett bácsik és nénik nagyokat kiáltva nyújtóztak végig a síma világon. Hát persze! A házi urak nem siettek túlságosan a törvény által előírt hamufölhinnéssel és így történtek a kisebb-nagyobb katasztrófák. De hát aki elcseszt, az hamarosan föl is kelt annak rendje és módja szerint. Ezért volt ma *népfelkelés* Fehérvárott.

8 lőerejű, használt, jó karban levő lokomobil és cséplőgép eladó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Kiraboit templom.** Az iszkaszentgyörgyi rom kath. templomot, — mint a község képviselőtestülete jelenti a szolgabíróságnál, — a mára virradó reggelen ismeretlen tettesek kirabolták. A jelentés csak azt említi, hogy a perselyi törték föl, melyben 90 korona volt.

— **Öngyilkosjelölt.** Liszi József felsőkirálysori lakost a helybeli törvényszék 2 hónapi fogházbüntetésre ítélte. A gondolat súlyos teherként nehezedett lelkére s éjjel-nappal töprengött, hogy menekülhetne meg a szegényen elől. Más-méltó gondolatot nem talált, minthogy öngyilkos lesz. Nem szólt senkinek, kötelet fogott s lakásán egy faszögrel felakasztotta magát. Azonban mikor már közeledett a válás pillanata, megbánta tettét és segítségért kiáltott. Felesége meghallotta, a kiáltást, összehívta a szomszédokat, kik aztán levágták a kötélről Liszi Józsefet. Már ekkor eszméletlen volt, azonban hamarosan öntudatra térítették. A szerencsédlen főtás most még inkább szegénykezük, mert napvilágra jött, hogy a fogház büntetésén kívül oktalom ok miatt élete ellen is fordult.

— **Civakodó cselédek.** A Pázmándhoz tartozó Jánosmajorban örökös veszekedésben álltak a cselédek egymással. Ha csak alkalom kínálkozott beállították a majori ispánhoz s egymás rovására árulkodtak. Effele gyűlölködő árulkodásnak természetesen következménye volt az április 1-én rögtönzött veszekedés, melynek árát Buzássy Pál majdnem életével fizette meg. Buzássy meghallotta, hogy a tehenistáló felügyelője, Ober Pál elázta őt az ispánnal. Ennek megboszulására fejszét fogott kezébe, szilkozó dva közeledett az árulkodóhoz, ki, hogy meglátta a támadó Buzássyt, többed magával azonnal rája rontott. Letepertek s csunya munkát vittek véghez. Buzássy betört fejfel újra kezébe vette a fejszét s Öberék lakására ment. Ajtójukat betörte s Öberét tetlegesen bántalmazta. A kölcsönös bántalmások ma nyerne elintéztést a törvényszéki tárgyalás előtt, mely lapunk zártakor még ítéletet nem hirdetett.

— **Hazatérőben.** Nyakas György és Jankovics István Rác-utcai lakosok délhogy mentek volna el a vasárnapi választásra, mielőtt a magyar ember ősi szokásához híven, fel nem öntötte a garatra. Átiszogattak az egész éjjelt s cifrazó léptekkel indultak hazafelé. A sors előbb hozta Viniczai Istvánt, ki más véleményét pengetett előtűk a jelöltek némelyikére vonatkozólag. A véleménykülönbségen összezördültek, ugyanynyira, hogy Viniczai a két dűlőngözött alaposan helybenhagyta. Mikor kijozanodtak, első utjuk a rendőrségre vezetett.

— **Kártyázók.** Rideg Mihály egy szegény szerencsétlen siletémna, kit bizony kevés jóval áldott meg a sors, összes örömét abban látja, hogyha kártyajátékon mulathat. Még ebben a multságában is megtámadták tegnap éjjel, midőn több társával a Kuntler-féle palotai-utcai korszában ütötte a kártyát. Rivnyák József megtámadta s szegény embert helyben hagyta. A támadás egyszerű oka az volt, hogy a siletémna elnyerte pénzét. Kideg Mihály bevett fejfel jelent meg ma a rendőrségen, hogy elpanaszolja sérelmeit.

— **Támadás az éjben.** A Horváth-féle vendéglőben vasárnap este jökdüvűen iddögáltak Mocsári József és Bakonyi Marton csizmadia segédek. Eközben összeszólkoztak Szzaka Ignác szabósegéddel, ki ettől fogva kereste az alkalmat, hogy a csizmadia segédekét megboszulja. Mikor ezek a Szömörce-utcaban gondatlanul hazafelé tartottak, rájuk rohant Szzaka Ignác s őket megkéselte. Mocsári Józsefnek levágta balkezéről mutatóját, Bakonyit pedig fejfel sebesítette meg jelentéktelenül. Az ügy törvény elé kerül.

— **Pletyka miatt.** Csobánczy György felől valami pletykaságot eresztett meg Viczkó Katalin a faluban Nagyperkátán. A legény ezen anynyira feldűhődött, hogy berontott Viczkóék lakására s a pletykázót ékelen hangon leherdta s megsértette becsületében. A megsértett leány törvény elé írta az ügyet, melynek tárgyalására ma ült össze a törvényszék. A tárgyaláson a sértett visszavonta panaszát, mire a vádat elejtették.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.